

**УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

СТАН ДОВКІЛЛЯ У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

**листопад 2022 рік
м. Тернопіль**

У даному інформаційно-аналітичному огляді наводиться узагальнена інформація щодо забруднення атмосферного повітря Тернопільської області, стану поверхневих вод суші та радіаційного стану за жовтень 2022 року.

Аналіз стану атмосферного повітря здійснювався на основі даних спостережень за вмістом забруднюючих речовин у м. Тернополі на 2 стаціонарних постах спостереження, наданих Тернопільським обласним центром з гідрометеорології.

Аналіз стану поверхневих вод виконано на основі даних спостережень за вмістом гідрохімічних показників наданих регіональним офісом водних ресурсів у Тернопільській області.

Аналіз радіаційного забруднення повітря здійснювався на основі даних спостережень, наданих Тернопільським обласним центром з гідрометеорології, на 4 пунктах спостереження Тернопільської області.

1. СТАН АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

Оцінка стану атмосферного повітря за жовтень 2022 року у м. Тернополі здійснювалась за середньомісячними концентраціями у кратності перевищень середньодобових гранично - допустимих концентрацій (далі – ГДК) по пріоритетним забруднюючим речовинам. Пріоритетними забруднюючими речовинами вважались ті речовини, які вносять найбільший вклад в забруднення атмосферного повітря міста і контролювались на стаціонарних постах спостережень за забрудненням атмосферного повітря.

Перелік пріоритетних забруднюючих речовин наведено у табл. 1 згідно з ГДК та класом небезпеки.

Таблиця 1. Значення ГДК забруднюючих речовин атмосферного повітря*

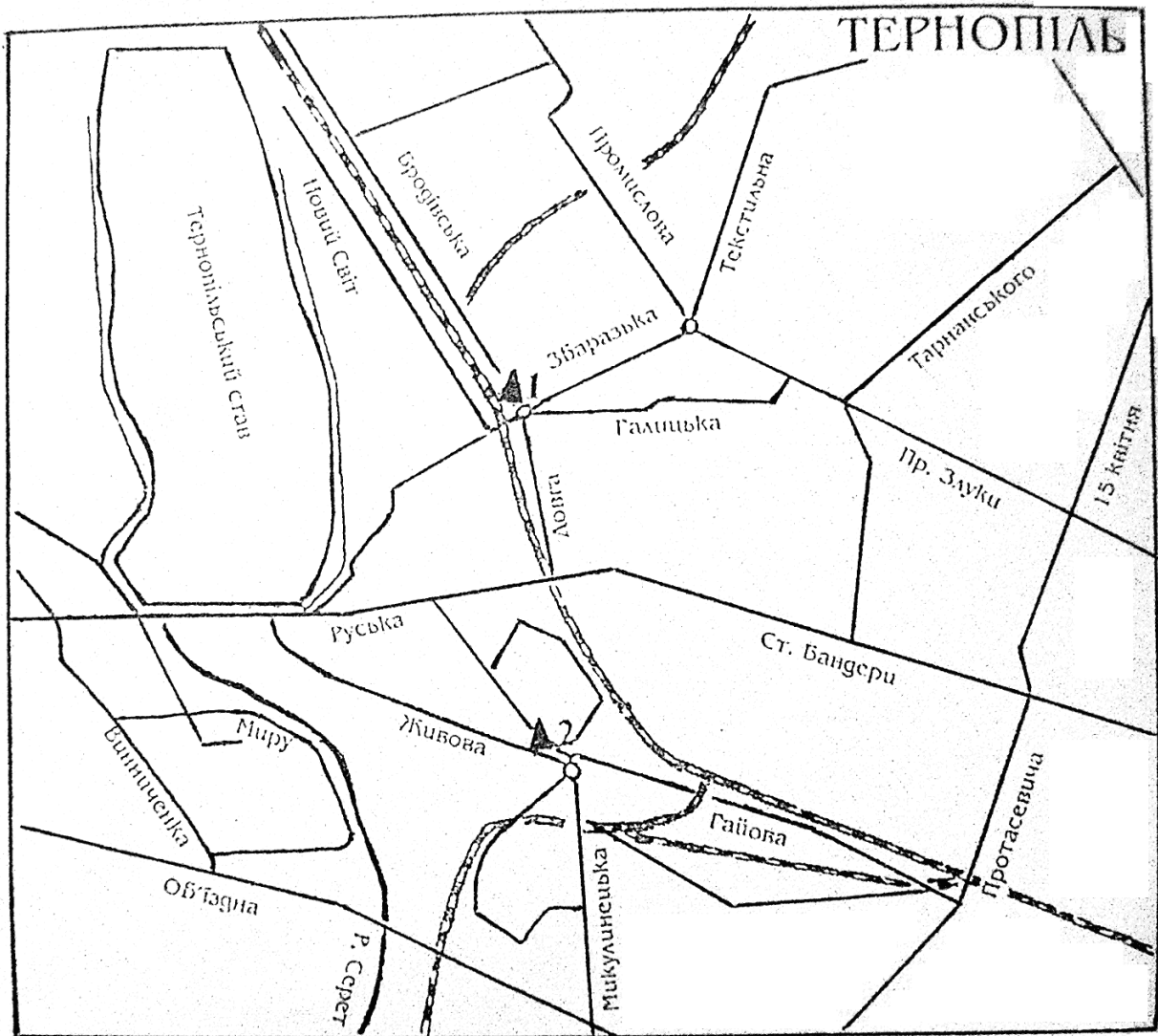
Забруднююча речовина	ГДК середньодобова, (мг/м ³)	Клас небезпеки
Пил (зависли речовини)	0,15	3
Діоксид сірки	0,05	3
Оксид вуглецю	3,0	4
Діоксид азоту	0,04	2
Оксид азоту	0,06	3
Формальдегід	0,003	2

*«Гранично допустимі концентрації (ГДК) і орієнтовно безпечні рівні впливу (ОБРВ) забруднюючих речовин в атмосферному повітрі населених пунктів» затверджені наказами Міністерства охорони здоров'я України від 09.07.1997 року № 201 і № 8 від 10.01.1997 року.

Перелік постів спостереження:

Пост №1 - перехрестя вулиць Довгої, Галицької, Збараської, Бродівської;

Пост №2 – перехрестя вулиць Живова, Микулинецької, Гайової, Замонастирської, Острозького.

Розташування постів спостережень (ПСЗ):

- ПСЗ №1 – перехрестя вулиць Бродівської і Збаразької
 ПСЗ №2 – перехрестя вулиць Живова і Микулинецької

Періодичність та об'єкти спостереження на цих точках подані у таблиці.

Пости спостереження	Періодичність спостереження	Об'єкти спостереження
Пост №1	2 рази на добу	Пил, оксид вуглецю,
	4 рази на добу	Діоксид сірки, діоксид азоту, оксид азоту, формальдегід.
Пост №2	2 рази на добу	Пил, оксид вуглецю
	4 рази на добу	Діоксид сірки, діоксид азоту, формальдегід

Транспортна розв'язка вулиць Збарзької, Бродівської, Галицької у м. Тернопіль (стаціонарний пост спостереження за станом атмосферного повітря № 1)

Транспортна розв'язка вулиць Микулинецька, Живова, Острозького, Замонастирська, Гайова у м. Тернопіль (стаціонарний пост спостереження за станом атмосферного повітря № 2)

Згідно з даними Тернопільського обласного центру з гідрометеорології, у жовтні 2022 року спостерігалось 14 днів перевищення концентрації діоксиду азоту до 1,1 ГДК, 3 дні пилу до 0,6 ГДК, формальдегіду 6 днів до 0,8ГДК, 4 дні оксиду вуглецю до 0,9 ГДК .

У порівнянні з вереснем 2022 р. зменшилась середньомісячна концентрація оксиду вуглецю з 1,0 ГДК до 0,9 ГДК. Збільшилась середньомісячна концентрація формальдегіду з 0,7 ГДК до 0,8 ГДК.

За аналогічний період спостережень 2021 р. . зменшилась середньомісячна концентрація пилу з 0,8 ГДК до 0,5 ГДК, діоксиду азоту з 1,3 ГДК до 1,1 ГДК, оксиду азоту з 0,5 ГДК до 0,4 ГДК, формальдегіду з 1,1 ГДК до 0,8 ГДК. Збільшилась концентрація оксиду вуглецю з 0,8 ГДК до 0,9 ГДК.

Індекс забруднення атмосфери (ІЗА) по окремих компонентах складав: пил – 0,55; діоксид сірки – 0,1; оксид вуглецю – 0,92; діоксид азоту – 1,08; оксид азоту – 0,41; формальдегід – 0,75.

ІЗА міста Тернополя за 6-ма забрудниками атмосферного повітря становить 3,81.

2. СТАН ПОВЕРХНЕВИХ ВОД

Згідно з Порядком здійснення державного моніторингу вод, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 758, державний моніторинг масивів поверхневих вод здійснюється Державним агентством водних ресурсів України та його басейновими управліннями.

На виконання вимог пункту 19 зазначеного порядку інформація від Дністровського басейнового управління водних ресурсів та від басейнового управління водних ресурсів річки Прип'ять щодо якості поверхневих вод на території області для прийняття відповідних рішень за жовтень 2022 року до обласної державної адміністрації не надходила.

3. РАДІАЦІЙНИЙ СТАН

Моніторинг радіоактивного забруднення атмосферного повітря по Тернопільській області здійснюється Тернопільським обласним центром з гідрометеорології на 4 пунктах спостереження:

- М Бережани;
- Г Чортків;
- АМСЦ Тернопіль;
- М Кременець.

Протягом місяця потужність експозиційних доз (ПЕД) гамма-випромінювання не перевищувала допустимого рівня гамма-фонду і залишався на рівні значень попередніх місяців. В середньому за жовтень 2022 року ПЕД гамма-випромінювання становила 12,36 мкР/год.

Радіоекологічний стан Тернопільської області є *безпечним*. Природний радіаційний фон знаходиться в межах 8-16 мкР/год.

На території області *немає* радіаційно-небезпечних об'єктів. 10 населених пунктів (1 в Заліщицькому, 9 – в Чортківському районах) є зоною посиленого радіоекологічного контролю внаслідок Чорнобильської катастрофи.

На території області відсутні АЕС або державний міжобласний спецкомбінат ДК Укр ДО “Радон” МНС України, які відносяться до радіаційно-небезпечних об'єктів (АЕС- ядерно-небезпечних).

Державний радіологічний контроль за переміщенням вантажів і транспортних засобів територією Тернопільської області, та за додержанням вимог законодавства про екологічну та радіаційну безпеку підприємствами, в тому числі тих, які здійснюють операції з металобрухтом, здійснюється постами екологічного контролю „Тернопіль”, „Збараж”, „Чортків” Державної екологічної інспекції в Тернопільській області.

Спостереження за екзогенними та ендогенними процесами проводиться ДП “Західукргеологія”. Сейсмічні зони в Тернопільській області відсутні.